

Skovhistorisk Selskab besøger Tjele

TJELE

foto: Børge H. Larsen

Skovhistorisk Selskab har afholdt sin efterårstur til Tjele skovdistrikt. Til trods for at foreningen for en stor del har sine medlemmer på øerne, og da især i Nordsjælland og København, var der mødt ikke mindre end 110 deltagere frem.

Jagthornets toner holdte deltagerne sammen under Marie Grubbes gamle lindetræer, hvor de mange fremmødte blev budt velkommen af godsejer H. H. Lüttichau og Skovhistorisk Selskabs formand, lektor og amanuensis P. Chr. Nielsen, Hørsholm.

Turen startede med et besøg i Sønderhuset, den ældste bygning på Tjele, hvor fhv. forvalter G. Hansen på en levende måde fortalte om Tjeles historie. Efter at have dvælet i den gamle riddersal gik man ud i parken, hvor især den tykke smukke ægte kastanie tiltrak sig opmærksomheden. Det er forbavsende, at man så langt mod nord træffer et så gammelt og smukt eksemplar af denne sydlandske træart. Om træets alder kunne man jo kun gisne. Forvalter Hansen fortalte, at da han for 50 år siden kom til Tjele, havde man sagt til ham, at træet var 300 år, så den skulle nu være 350 år. Herpå tvivlede P. Chr. Nielsen, der er forstlig konsulent ved Jagt- og Skovbrugsmuseet, men ville tro, at den gamle kastanie kunne være omkring 200 år.

Fra den ærværdige kastanie gik man over i mindeparken, hvor en samling store sten med inskriptioner fortæller om de personer, der har været med til at gøre Tjeles navn kendt overalt i Danmark.

For man drog i skoven, blev der gjort holdt ved de gamle Marie Grubbes linde. Indledningen til I. P. Jacobsens roman »Marie Grubbe« har gjort disse træer berømte. Men mon disse linde virkelig har set Marie Grubbe? Måske. Men da har træerne i hvert fald ikke været ret store.

Fra Tjele gik man nu over til den frodige løvskov, Engedal, der begynder oppe ved landevejen og går helt ned til Tjele Langsø. Turen i skoven blev foretaget under ledelse af skovfoged H. J. Rasmussen og skovtaksator Børge H. Larsen.

Første stop var i en dejlig bevoksning med elm, en træart, som vi jo meget sjældent ser danne hele bevoksninger i sko-

ven. Bevoksningen er godt 100 år gammel, men indeholder dog også en del yngre træer. Veddet af elm er jo ikke særlig efterspurgt, kun til svinestalde foretrækker man denne træart. Ekskursionsdeltagerne vandrede nu gennem den dejlige ældre bøgeskov, der på flere steder var indblandet 85-årige ædelgraner. Skønt ædelgranen jo ikke er noget dansk træ, passer den her smukt ind i bøgeskoven. I det klare septembervejr kunne man rigtig nyde udsigten over Langsøen, og på tilbagevejen gennem skoven på den anden side af engen, der har givet skoven navn, hørte man sædgæssenes gakkende oppe over trækroneerne. Og det var kun ouverturen. Efter fortroppen fulgte der flere større flokke af disse pragtfulde gæs lavnt hen over skoven, således at alle kunne glæde sig over synet af denne gæseart, som gæster Danmark på træk efterår og forår.

Efter den friske skovvandring, bænkedes man om bordene i caferieriet i den gamle ridefogedstue, hvor man indtog frokosten. Efter kaffen samledes man ude i haven, hvor den fhv. skovdirektør Poul Lorenzen på en fornøjelig måde fortalte om den betydning som Tjele har for historien. enten det er bygningshistorie, slægts-, literatur- eller skovbrugshistorien. Poul Lorenzen, der er Skovhistorisk Selskabs æresmedlem, betegnede denne forening som Danmarks hyggeligste.

Derpå steg man i bilerne og kørte over til Tjele Storskov, der ligger på den nordlige side af Tjele Langsø. Turen gik ad den gamle Hobro-Viborg-landevej ind til Dobbingsvejen, hvor man passerede nogle meget gamle krøgede træer, typiske repræsentanter for vrangt bøger, som Oppermann skrev om for over en menneskealder siden i det forstlige forsøgsvæsens beretninger. Sådant har store dele af Tjele Storskov, der består af Lindum skov i øst og Bigum i vest, oprindelig set ud. Disse bevoksninger rummer store naturværdier, men har jo ikke nogen stor tilvækst. En del af den type skov vil blive bevaret, både som en stabiliserende faktor for de udstrakte nåletræsbevoksninger, og af estetiske grunde.

Ekskursionen begav sig nu ud til Nederkrattet, hvor man vandrede gennem den gamle løvskov for rigtigt at få et pust

En af de »vrange« ege

fra fortidens skove, således som der så ud dengang da nådigherren red på vildornen, som Blicher skriver om i »En landsbydegns dagbog«.

Selskabet stiledede derefter mod ulvegravene i den østlige del af skoven. Disse strømmenstyrkede ulvegrave viser sig i dag som nogle mærkelige huller. Da det jo ikke altid var lige nemt at komme ulven tillivs med bøssen, prøvede man at fange rovdyrene i disse faldgruber. Hvornår den sidste ulv blev nedlagt i Lindum skov er svært at sige. Niels Blicher (digterens fader), der i begyndelsen af 1770'erne var huslærer på Tjele, skriver, at der dengang opholdt sig ulve i Lindum skov, men at der kort efter lykkedes at få nedlagt de sidste eksemplarer. *P. Chr. Nielsen* gjorde opmærksom på, at det jo også var muligt, at hullerne var blevet brugt til udgravning af ler, der en sjælden »vaie« her på egnen, men netop findes på dette sted, — men den ene anvendelse udelukker jo heller ikke den anden. Der findes jo mange morsomme beretninger om ulvene. Skovdirektør *Lorenzen* fortalte meget malende, om en kone, der faldt ned i sådan en ulvegrav, og sad der hele natten med uhyret, uden at den forsøgte at angribe. Mindre heldig var en spillemand, der faldt ned til en ulv, der også var gået gennem faldgrubens »tag«. Denne ulv viste sig nemlig angrebslysten, men spillemanden holdt den i skak ved at file på violinen, og så længe

han spillede holdt den sig på afstand. Da den uheldige musikant næsten morgen blev befriet, havde han kun en streng tilbage på finkelinen.

Skovhistorisk Selskabs efterårstur afsluttedes ved Tjeles gamle skovridergård »Idasminde«, der i over 100 år har været skovridergård. Den ældste del af stuehuset er bindingsværk fra omkring 1790, mens den yngre del er omkring 100 år gammel. I den tilhørende park er der rejst en mindesten over skovrider *Horstmann*, der virkede i Tjele skovene fra 1892 til 1948. Skovrider *Horstmanns* datter, fru *Clara Noddeskov*, var tilstede, og kunne fortælle meget morsomt om gamle dage i Lindum skovridergård.

Man kan undre sig lidt over, at der ikke er flere skovfogeder med i Skovhistorisk Selskab. For eventuelt interesserede følger her adressen:

SKOVHISTORISK SELSKAB

Folehavevej 21
2970 HØRSBOLM,

og årskontingentet er kun 25,- kr., så det kan ikke virke afskrækkende.

Børge H. Larsen.

Partner R22 giver bedre beskyttelse ved "bag-slag"

Motorsavens spids går på en gren...

...saven slår tilbage...

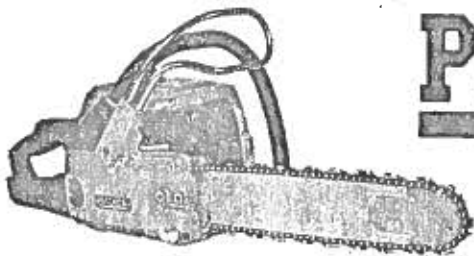

...venstre hånd tryk mod kædebremsebøjlen standser kæden totalt på 0,08 sek.

Enhver der dagligt arbejder med motorsav kender følgerne af et »kick-back« — d.v.s. at savens spids rammer en gren og kastes tilbage. Kastet sker så hurtigt, at man i de fleste tilfælde ikke har nogen mulighed for at undvige den roterende kæde. PARTNERS kædebremse bevirker, at kæden standses totalt inden den slår op mod arm eller ansigt.

Partner R22 har desuden:

som den eneste motorsav på markedet: afvibrerede, opvarmede håndtag • beskytter for højrehånden • sikring mod ufrivillig gaspåvirkning • korrekt placeret stopknop • smalt sværd med sikkerhedskæde.

PARTNER

- for Deres egen sikkerhed

Forhandlere:

JYLLAND

Per Jørgensen, Thistedvej 100, Nørresundby. Tlf. (08) 17 27 33.
Smedegades Motorværksted, Ringkøbing. Tlf. (07) 32 08 92.
Randers Værktøjsmagasin, Randers. Tlf. (06) 42 17 77.
Motorcentrum, Funder Vestervang 32, Silkeborg. Tlf. (06) 65 13 10.
Horsens Værktøjsmagasin, Hede Nielsensvej 2, Horsens. Tlf. (05) 62 62 11.
Mikkels Auto, Nr. Torv 2, Vejle. Tlf. (05) 62 12 12.
Sædding Plæneklipperservice, Sdr. Riisvej 9, Esbjerg. Tlf. (05) 13 00 84.
Sonderjysk Partner-Service, Engvej 1, Styriom, Åbenrå. Tlf. (04) 62 46 70.

STORKØBENHAVN

J. P. Andersen, Stationsvej 12, Vedbæk. Tlf. (01) 69 11 04.
Lyngby Forhandel, Jernbanevej 2, Lyngby. Tlf. (01) 67 20 31.
Johs. Fog A/S, Rolighedsvaj 19, Lyngby. Tlf. (01) 67 10 01.
Forst & Jagthuset, Gl. Kongevej 119, København V. Tlf. (01) 21 30 30.
Firma H. P. Vangskov, Jagtvej 115, København N. Tlf. (0172) 831.

SJÆLLAND

Mekaniker Kaj Nielsen, Gadevang, Hillerød. Tlf. (03) 26 69 62.
Roskilde værktøjsmagasin, Sdr. Ringvej 24, Roskilde. Tlf. (03) 35 64 75.
Midtsjællands Plæneklipper Service, Læskovvej 53 A, Bjæverskov. Tlf. (03) 67 05 58.
Vepa, Toksværd, Holme Oistrup. Tlf. (03) 76 22 82.
L. Ulrichs Isenkram, Smedegade 2, Slagelse. Tlf. (03) 52 00 01.
Vilh. Rasmussen, Gåbensøvej 70, Kraghave, Nykøbing F. Tlf. (03) 85 11 09.

FYN

Hansen & Killsholm, Biergsgade 24-26, Odense. Tlf. (09) 11 75 32.

BORNHOLM

Scooter Centralen, Vimmelskæftet 26, Rønne. Tlf. (03) 95 21 78.